

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 148 | 17-23 Nisan 2023

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az yedi kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

17 Nisan: Ankara'da polis sol görüşlü bir parti tarafından kurulan seçim standına müdahale ederek üç parti üyesini gözaltına aldı.

20 Nisan: İstanbul ve Ankara valilikleri Ermeni Soykırımını anma etkinliklerini yasakladı.

22 Nisan: İstanbul'da polis zorla 1980 ve 90'lardaki zorla kaybedilme vakalarıyla ilgili bir eyleme müdahale ederek 17 aktivisti gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

17 Nisan: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), bir dizide kadına karşı şiddetin "teşvik edildiği" gerekçesiyle Show TV'ye para ve yayın durdurma cezası verdi.

18 Nisan: Diyarbakır'daki bir mahkeme, terör örgütü propagandası yaptığı suçlamasıyla Kürt gazeteci İsmail Çoban'ı 1 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum etti.

18 Nisan: Elazığ'daki bir mahkeme, sosyal medyada terör örgütü propagandası yaptığı suçlamasıyla gazeteci Mehmet Güleş'i 1 yıl 9 ay 25 gün hapis cezasına mahkum etti.

18 Nisan: Ankara'daki bir mahkeme, bir siyasi parti liderine hakaret ettiği gerekçesiyle sosyal medya kullanıcılarına verilen para cezasını bozdu.

19 Nisan: Ankara savcıları, 18 yaşındaki bir kadına tecavüz etme suçlamasıyla mahkum edilen eski bir askere hakaret etmekle suçladıkları oyuncu Hazal Kaya hakkında 2 yıl 4 aya kadar hapis cezası talep etti.

19 Nisan: Ankara'daki bir mahkeme, cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve yakın çevresinin ülkeden kaçmayı planladıkları iddiaları nedeniyle Kemal Kılıçdaroğlu'nu manevi tazminat ödemeye mahkum etti.

20 Nisan: Çanakkale'de polis, 15 Temmuz darbe girişimine ilişkin bazı iddiaları gündeme getiren gazeteci Serdar Akinan'ı yanıltıcı bilgi yayma suçlamasıyla gözaltına aldı. Akinan ertesi gün adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

20 Nisan: Ankara'daki bir mahkeme, bir bakan yardımcısının adının karıştığı çocuk istismarı iddialarına ilişkin beş haber ile bir tweete erişim engeli getirdi.

20 Nisan: İktidar partisini ilgilendiren ifşaatlarda bulunulan bir YouTube kanalına erişim engeli getirildi.

22 Nisan: Van'da polis, Kürt gazeteci Gülşen Konuk'u haberleri ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına aldı.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

17 Nisan: Ana muhalefet partisi CHP, yaklaşan seçimlerle ilgili kampanya videosunu yayınlamayan devlet kanalı TRT'nin yönetimi hakkında suç duyurusunda bulundu.

18 Nisan: Mardin savcıları, Nevruz kutlamaları esnasında bir kişiye polis tarafından fiziksel saldırıda bulunulmasına ilişkin şikayet hakkında, olaya sebep olan memurların tespit edilememesini gerekçe göstererek takipsizlik kararı verdi.

KÜRT AZINLIK

18 Nisan: Diyarbakır'daki bir mahkeme, terör örgütü propagandası yaptığı suçlamasıyla Kürt gazeteci İsmail Çoban'ı 1 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum etti.

18 Nisan: Şırnak'ta polis, eski ilçe belediye eş başkanı Berivan Kutlu'yu gözaltına aldı. Kutlu ertesi gün serbest bırakıldı.

19 Nisan: Bir mahkeme, Kürt siyasetçi Ayşe Gökkan'ı terörizm suçlamasıyla 3 yıl 9 ay hapis cezasına mahkum etti.

22 Nisan: Van'da polis, Kürt gazeteci Gülşen Konuk'u haberleri ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına aldı.

23 Nisan: Antalya'da ırkçı bir grup, Kürt bölgesine doğru hareket etmekte olan bir yolcu otobüsüne saldırarak üç kişinin yaralanmasına neden oldu.

CEZAEVİ KOŞULLARI

19 Nisan: Antalya'daki bir cezaevi kelepçeli muayeneyi kabul etmeyen mahkumların tedavisine engel oldu.

20 Nisan: Edirne'deki bir cezaevi yönetimi mahkumların bir başka cezaevindeki mahkumlara ortak mektup göndermesine engel oldu. Söz konusu cezaevi yönetimi ayrıca mahkumların sosyal aktivitelerine kısıtlamalar getirdi.

20 Nisan: Giresun'daki bir cezaevinde koşulların çok kalabalık olduğu, kantinde satılan ürünlerin fiyatlarının çok yüksek olduğu ve mahkumlara verilen yemeklerin yetersiz olduğu bildirildi.

20 Nisan: Edirne'deki bir cezaevi, kelepçeli muayeneyi kabul etmeyen mahkumların tedavisine engel oldu.

20 Nisan: Rize ve Bayburt'ta cezaevi yönetimleri mahkumların sosyal ve sportif faaliyetlerine kısıtlamalar getirdi ve mahkumlar tarafından kaleme alınan mektuplara el koydu.

22 Nisan: Bolu'daki bir cezaevinde tutulan ve kronik hastalıkları bulunan Abdulvahap Kavak isimli mahkumun ihtiyaç duyduğu tıbbi tedaviden mahrum bırakıldığı duyuruldu.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

19 Nisan: Adli Tıp Kurumu tarafından yapılan bir açıklamada, Ege Denizi'nde Yunanistan tarafından Türkiye sahillerine geri itilmesinin ardından bir teknede bilinçsiz olarak bulunan Barış Büyüksu adlı 30 yaşındaki Türk sığınmacının ölüm nedeninin geri itilmesinden önce maruz kaldığı işkence olduğu duyuruldu.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

18 Nisan: Ankara'daki bir cezaevinde tutuklu bulunan 60'tan fazla kadın mahkum tarafından Avrupa Konseyi İşkenceyi Önleme Komitesi'ne (CPT) gönderilen bir mektupta Türkiye cezaevlerinde yaşanan şüpheli ölümlere ilişkin olarak acil şekilde harekete geçilmesi talebinde bulunuldu.

18 Nisan: Mardin savcıları, Nevruz kutlamaları esnasında bir kişiye polis tarafından fiziksel saldırıda bulunulmasına ilişkin şikayet hakkında, olaya sebep olan memurların tespit edilememesini gerekçe göstererek takipsizlik kararı verdi.

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

20 Nisan: Ocak ayında Irak'ta kaybolan Mehmet Cintosun adlı Türk işadamı Türkiye'de bir polis merkezinde ortaya çıktı. Cintosun'un Gülen hareketiyle bağlantısı nedeniyle Türk istihbarat makamları tarafından kaçırıldığı duyuruldu.